

Broj: 03-02-563/2025
Sarajevo, 31.07.2025. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Predstavnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa članom 172. stav (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i sa članom 164. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), **radi razmatranja i usvajanja po skraćenom postupku, dostavljam Vam PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 59. sjednici, održanoj 30.07.2025. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Prilog:

- Prijedlog zakona na bosanskom jeziku (CD),
- Odredbe Zakona koje se dopunjuju,
- Obrazac broj 2,
- Obrazac IFP-NE i
- Zakon o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/05).

Co: Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica
gosp. Nerin Dizdar, ministar

Co-product

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA
IZ BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, juli 2025. godine

**PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM
LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ
BOSNE I HERCEGOVINE PO SKRAĆENOM POSTUPKU**

Donošenje zakona o dopunama Zakona o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine predlaže se po skraćenoj proceduri usvajanja budući da se ne radi o složenom i obimnom zakonu, odnosno da se u konkretnom radi o terminološkom preciziranju pojmova, proširenju postojećih prava na podršku u dogradnji, rekonstrukciji i izgradnji stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih porodica kojim bi se omogućilo da ostvare pravo na podršku u dogradnji, rekonstrukciji i izgradnji stambenih objekata njihovih predaka koji su bili prinuđeni napustiti svoju imovinu, a nisu obnovili stambeni objekat, odnosno izgradnji nove stambene jedinice u mjestu povratka, što bi unaprijedilo povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, te podsticanje saradnje sa iseljeništvom.

**ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA
O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I
IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Zakonu o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/05), iza člana 5. dodaje se novi član 5a. koji glasi:

„Član 5a.

Mjesto povratka je jedinica lokalne samouprave na području koje je raseljeno lice, povratnik ili izbjeglica imala prebivalište 1991. godine.“

Član 2.

Iza člana 11. dodaje se novi član 11a. koji glasi:

„Član 11a.

- (1) Održivi povratak obuhvata programe ekonomskog osnaživanja povratnika, razvojne projekte podrške povratničkim sredinama, socijalne i humanitarne programe pomoći i druge vrste podrške reintegraciji povratnika u ranije prebivalište.
- (2) Vrste, obim i kriteriji programa održivosti povratka utvrđuju se planovima iz člana 37. tačka 1. al. 1. i 2. ovog Zakona.“

Član 3.

U članu 27. iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

- „(2) Izuzetno, pravo na podršku za dogradnju ili rekonstrukciju postojeće, odnosno izgradnju nove stambene jedinice u mjestu povratka mogu ostvariti potomci vlasnika iz 1991. godine prvog nasljednog reda u skladu sa Zakonom o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14), a što se dokazuje potvrdom o kretanju nadležnog organa u mjestu povratka i izvodom iz matične knjige rođenih.“

Dosadašnji st. (2) i (3), postaju st. (3) i (4).

Član 4.

U članu 37., tačka 2., iza alineje 7. dodaje se nova alineja 8., koja glasi:

„-ostvaruje i podstiče saradnju sa iseljeništvom;“

Dosadašnje al. 8. i 9., postaju al. 9. i 10.

Član 5.

U članu 40. iza riječi: „uvjeta za,“ dodaje se riječ: „održivi“.

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM LICIMA I
POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I
HERCEGOVINE

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV.A.20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Budući da je Zakon o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine donesen u martu 2005. godine i objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 15/05 od 16. marta 2005. godine, odnosno da je protekao značajan vremenski period od njegovog donošenja do danas, to je realizacijom programa i projekata ovog Ministarstva, a u skladu sa Planovima obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka koji usvaja Vlada Federacije BiH, uočena potreba za definiranjem i preciziranjem određenih pojmova, radi njihove nesporne primjene i prilagođavanje aktuelnom stanju u ovoj društvenoj oblasti.

Od perioda donošenja Zakona o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine do danas, okolnosti, kada je u pitanju kategorija povratnika, su se značajno promijenile, tako da pored stvaranja uslova za povratak kroz obnovu i rekonstrukciju stambenih objekata, neophodno je stvoriti uslove za reintegraciju povratnika u lokalnu zajednicu, u cilju njihove ekonomske samoodrživosti, kao i obezbjediti uslove za održivost povratka i poboljšati kvalitet življenja samih povratnika. Ovdje se, prije svega, misli na mlađe novoformirane višečlane povratničke porodice, bez kojih i nema povratka u pravom smislu riječi. Postojeća zakonska regulativa je u značajnoj mjeri ograničavajuća u pogledu održivosti društvenih i ekonomskih uslova povratnika za njihov ostanak i razvoj u povratničkim zajednicama. Navedenom izmjenom Zakona bismo omogućili potomcima raseljenih lica i izbjeglica da ostvare pravo na podršku za dogradnju ili rekonstrukciju stambenih objekata njihovih predaka, koji su bili prinuđeni napustiti svoju imovinu a nisu obnovili stambeni objekat, odnosno podršku u izgradnji nove stambene jedinice u mjestu povratka, te bismo omogućili povratnicima da imaju stambene jedinice u mjestu povratka čime bi se sigurno unaprijedio povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, a sve u cilju potpunije provedbe Aneksa VII Dejtonskog mirovnog Sporazuma i ostvarivanja strateškog cilja ovog Ministarstva.

Također, jedan od strateških ciljeva Vlade Federacije BiH i ovog Ministarstva jeste podsticanje saradnje sa iseljeništvom, a koji programi su predviđeni Strategijom saradnje sa iseljeništvom Federacije Bosne i Hercegovine i Strategijom razvoja Federacije BiH, a što je neophodno uvrstiti u predmetnu izmjenu Zakona.

III - OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Članom 1. ovog zakona propisuje se dodatni član u zakonu koji preciznije definira pojam mjesta povratka raseljenog lica, izbjeglice, odnosno, povratnika.

Članom 2. ovog zakona propisuje se dodatni član u zakonu koji definira šta obuhvata održivi povratak s obzirom da u postojećem tekstu zakona taj pojam nije detaljnije uređen, te da se vrste, obim i kriteriji programa održivosti povratka utvrđuje planovima povratka, obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka koje usvaja Vlada Federacije BiH.

Članom 3. ovog zakona definira se proširenje postojećih prava na podršku za dogradnju, rekonstrukciju i izgradnju stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih porodica, potomaka vlasnika iz 1991. godine prvog nasljednog reda, a što se dokazuje potvrdom o kretanju nadležnog organa u mjestu povratka i izvodom iz matične knjige rođenih, što bi unaprijedilo povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini.

Članom 4. ovog zakona se definira dodatna mjera koju će poduzimati ovo Ministarstvo u cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica i povratnika kroz ostvarivanje i podsticanje saradnje sa iseljeništvom.

Članom 5. ovog zakona se vrši pojmovno usklađivanje postojećeg teksta zakona na način preciziranja pojma održivi povratak.

Članom 6. ovog zakona definira se stupanje na snagu ovog zakona.

IV - USKLAĐENOST SA ZAKONODAVSTVOM EVROPSKE UNIJE

Ovaj zakon, kao *lex specialis*, tretira vrlo specifičnu, teritorijalno ograničenu, oblast raseljenih osoba i povratnika i ista je stvar nacionalne jurisdikcije, te u odnosu na Nacrt ovog zakona, ne postoje sekundarni propisi Evropske unije sa kojim se treba vršiti usklađivanje.

V - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog zakona nije potrebno izdvajanje dodatnih sredstava iz Budžeta Federacije BiH. Proširenje prava na podršku u dogradnji, rekonstrukciji i izgradnji stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih porodica, potomaka vlasnika iz 1991. godine prvog nasljednog reda, a čime bi se unaprijedio povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, realiziralo bi se iz postojećih/odobrenih sredstava po transferima koji se utvrđuju i odobravaju Budžetom Federacije ovom Ministarstvu. Naime, ovo Ministarstvo bi svoje programe podrške povratnicima, raseljenim licima i izbjeglicama za rekonstrukciju, obnovu i izgradnju individualnih stambenih objekata prilagodilo ovoj izmjeni predmetnog zakona, a sve na osnovu kontinuiranih analiza i evaluacija stanja u ovoj oblasti u odnosu na stvarne potrebe i finansijske pretpostavke. Ovo Ministarstvo, na osnovu Plana povratka, obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka, koji na prijedlog ovog Ministarstva usvaja Vlada Federacije BiH za svaku godinu, realizira javne pozive za rekonstrukciju, obnovu i izgradnju individualnih stambenih objekata svake godine, čime se kontinuirano pruža mogućnost potencijalnim korisnicima pomoći za rekonstrukcijom/obnovom/izgradnjom, te je nesporno da su sredstva postojećih/odobrenih sredstava po transferima koji se utvrđuju i odobravaju Budžetom Federacije ovom Ministarstvu dostatna i za proširenje prava na kategoriju mladih povratničkih porodica.

**ZAKON O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE
(„Službene novine Federacije BiH, broj: 15/05)**

Odredbe zakona koje se dopunjuju

Član 27.

- (1) Opći kriteriji za utvrđivanje potencijalnih korisnika prava pomoći u rekonstrukciji stambenih jedinica su:
1. da je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, raseljeno lice u Bosni i Hercegovini, ili povratnik;
 2. da je iskazao namjeru za povratkom;
 3. da je utvrđen status vlasništva ili stanarsko pravo nad stambenom jedinicom koja je predmet rekonstrukcije;
 4. da je na dan 30.04.1991. godine imao prebivalište u stambenoj jedinici koja je predmet rekonstrukcije;
 5. da se stambena jedinica koja je predmet rekonstrukcije smatra neuvjetnom za stanovanje, u skladu sa odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
 6. da on i članovi njegovog domaćinstva od 1991. godine nemaju na teritoriji Bosne i Hercegovine drugu stambenu jedinicu koja se smatra uvjetnom za stanovanje, u skladu sa odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
 7. da nije primio pomoć u rekonstrukciji dovoljnu da zadovolji odgovarajuće standarde o minimumu stambenih uvjeta
- (2) Federalno ministarstvo će zajedno sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i vladama Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine usaglasiti, unutar Komisije za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine, posebne kriterije za odabir prioriternih korisnika i dobivanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, kao i posebne standarde i postupke kojima se osigurava poštivanje općih i posebnih kriterija, puna transparentnost procesa i pristup informacijama od korisnika.
- (3) Federalno ministarstvo će svojim podzakonskim aktima osigurati primjenu posebnih kriterija, standarda i procedura iz prethodnog stava.

Član 37.

U cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona na teritoriji Federacije, Vlada Federacije, Federalno ministarstvo i nadležni organi kantona, u koordinaciji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, poduzimaju odgovarajuće mjere, a naročito:

1. Vlada Federacije:
 - donosi plan povratka i repatrijacije raseljenih lica i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, najmanje jedanput godišnje;
 - donosi plan za obnovu, izgradnju objekata i naselja za smještaj raseljenih lica i povratnika koji su od federalnog značaja;
 - donosi osnove za izradu planova iz člana 23. ovog zakona;
 - utvrđuje bilans potrebnih sredstava kada finansijska sredstva kantona nisu dovoljna, a sve u cilju stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;

– predlaže članove u Komisiju za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

2. Ministarstvo:

- izrađuje prijedlog godišnjeg plana za povratak i repatrijaciju iz tačke 1. ovog člana;
- priprema osnove za izradu planova iz člana 24. ovog zakona;
- prati realizaciju kantonalnih planova za povratak i repatrijaciju;
- podstiče i pomaže u realizaciji kantonalnih planova povratka i repatrijacije;
- planira i provodi plan izgradnje objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- priprema bilans potrebnih sredstava iz tačke 1. ovog člana;
- sarađuje sa nadležnim organima kantona i općina, ostvaruje međuentitetsku saradnju i saradnju sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama i drugim organima i organizacijama;
- vodi centralnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na osnovu izvještaja kantona;
- vodi druge poslove u vezi sa ostvarivanjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom i drugim propisima.

3. Kanton:

- donosi plan za povratak i repatrijaciju na području tog kantona;
- planira i provodi izgradnju objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona koji su od kantonalnog značaja;
- priprema i donosi bilans potrebnih sredstava za područje kantona radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog Zakona;
- utvrđuje nosioce aktivnosti i izvore sredstava potrebnih za ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona na području tog kantona;
- organizira smještaj i rad prihvatno-tranzitnih i kolektivnih centara;
- popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na svom području i dostavlja izvještaj Federalnom ministarstvu;
- sarađuje sa nadležnim organima općina, drugih kantona i nadležnim organima Federacije, kao i sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama, posebno u vezi sa unapređenjem planiranog povratka raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- obavlja i druge poslove u vezi sa ostvarivanjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom, ustavom kantona, propisima kantona i drugim propisima i aktima.

Član 40.

Sredstva za finansiranje koriste se za ostvarivanje potreba i stvaranje uvjeta za povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona